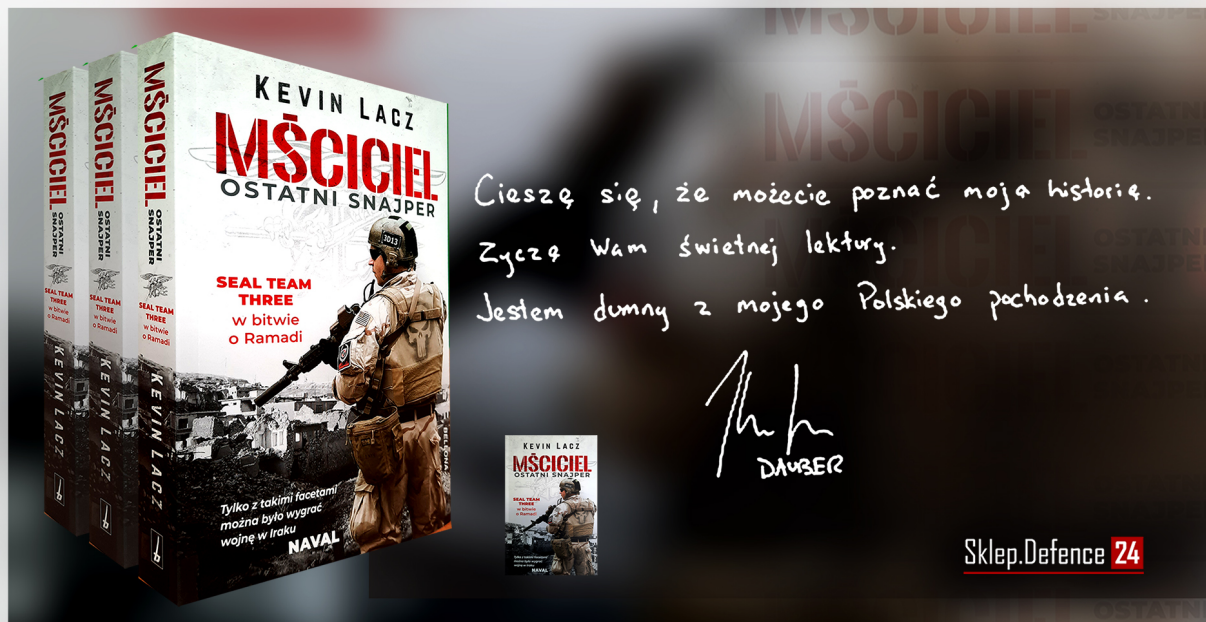

SKUTECZNY I EFEKTYWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA ENERGIĄ PANACEUM NA ROSNĄCE KOSZTY ZUŻYCIA ENERGII

Każda organizacja do prowadzenia swojej działalności zużywa energię a tym samym powoduje emisję gazów cieplarnianych określanych mianem śladu węglowego. Zużycie energii niepokojąco wzrasta, szacuje się, że do roku 2040 zwiększy się o 30% dlatego poszukiwanie rozwiązań w zakresie redukcji emisji dwutlenku węgla oraz zmniejszenia zużycia energii jest palącym problem na poziomie światowym.

Polska w ramach wdrożenia *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz realizacji „Polityki energetycznej Polski do 2030 r.”* z dniem 20 maja 2016 r. wprowadziła do stosowania **Ustawę o efektywności energetycznej (zwana dalej Ustawą)**. Określono w niej obowiązek przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa mającego na celu *„przeprowadzenie szczegółowych i potwierdzonych obliczeń dotyczących proponowanych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej oraz dostarczenie informacji o potencjalnych oszczędnościach energii”*. Podstawą jest ocena *stanu technicznego obiektów, urządzeń i instalacji oraz opłacalności ekonomicznej. Audyt musi być zrealizowany dla całej organizacji z uwzględnieniem „szczegółowego przeglądu zużycia energii w budynkach, w instalacjach przemysłowych oraz w transporcie, odpowiadających łącznie za co najmniej 90% całkowitego zużycia energii przez to przedsiębiorstwo”*.

Reklama

Mniej kosztownymi alternatywami przeprowadzenia audytu energetycznego wskazanego w ustawie jest **wdrożenie systemu zarządzania energią określonego w Polskiej Normie lub systemu zarządzania środowiskowego EMAS** (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i Audytu we Wspólnocie (EMAS) uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE), jeżeli w ramach tych systemów przeprowadzono audyt energetyczny przedsiębiorstwa.

W interpretacji Ministerstwa Energii potwierdzeniem ustawowego obowiązku posiadania systemu zarządzania energią jest wdrożenie systemu zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy PN-EN ISO 50001. Jest to norma opracowana przez ekspertów zawierająca zestaw najlepszych praktyk w zakresie zarządzania energią, zapewniającą oszczędność energii, obniżenie kosztów i spełnianie najwyższych standardów ochrony środowiska. Norma nie zawiera konkretnych rozwiązań dla określonych branż i nie określa poziomu wydajności energetycznej ale umożliwia stopniowe wdrażanie systemu poprzez opracowanie polityki energetycznej, wyznaczenie celów, zbieranie, analizowanie i monitorowanie wyników energetycznych oraz oceny skuteczności podejmowanych działań i ich doskonalenie.

Każda organizacja zarówno z sektora publicznego jak i prywatnego, bez względu na wielkość, strukturę, rodzaj prowadzonej działalności może wykorzystać tę normę jako podstawę do zbudowania skutecznego i efektywnego systemu zarządzania energią. Mimo że ustawa nie obowiązuje małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), wdrożenie systemu zgodnie z ISO 50001 pomoże zredukować poziom strat energii, obniżyć koszty oraz zapewnić optymalizację działań z wykorzystaniem energooszczędnych rozwiązań.

Zarówno audyt energetyczny przedsiębiorstwa jak i przegląd energetyczny wykonywany w ramach wdrożonego systemu zarządzania polega na analizie częstotliwości, charakteru zmian w sposobach wykorzystania energii jak i wartości jej zużycia. Nie zawsze zmiana wartości efektywności energetycznej musi być związana z wysokimi nakładami inwestycyjnymi, ale na pewno zależy od

zaangażowania pracowników i może opierać się na zastosowaniu prostych rozwiązań np. zwiększeniu automatyzacji, instalacji oświetlenia LED i paneli fotowoltaicznych, usprawnienia linii produkcyjnych itp.

System zarządzania energią wymaga systematycznego monitorowania efektywności energetycznej w odróżnieniu od jednokrotnych audytów energetycznych przedsiębiorstwa. Pozwala to w sposób racjonalny, efektywny i etapowy wprowadzać zmiany i modernizacje w funkcjonujących procesach w zakresie poprawy wyniku energetycznego. Daje możliwości zbudowania kompetentnego świadomego zespołu z określonym systemem odpowiedzialności i uprawnień oraz doskonalenia wiedzy pracowników w zakresie wykorzystania narzędzi do monitorowania i diagnostyki pracy urządzeń (np. kamery termowizyjne, analizatory jakości zasilania, analizatory drgań).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej w Artykule 8 wprost wskazuje, że przedsiębiorstwa niebędące MŚP a posiadające certyfikowane systemy zarządzania energią lub środowiskiem przez niezależny podmiot zgodnie z właściwymi normami europejskimi lub międzynarodowymi są zwolnione z przeprowadzania audytu energetycznego, jeśli system zarządzania obejmował audyt energetyczny. Obiektywnym potwierdzeniem, że organizacja właściwie i zgodnie z wymaganiami wdrożyła wymagania ISO 50001 do swojego systemu zarządzania jest poddanie się certyfikacji przez niezależną jednostkę certyfikującą. **Kryteria kompetencyjne określone w Dyrektywie spełnia Centrum Certyfikacji Jakości Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania Wojskowej Akademii Technicznej*, które od dwudziestu lat audytuje systemy zarządzania, posiada bogate doświadczenie i kompetentny personel auditujący.**

Z ogólnie dostępnych źródeł wynika, że mimo obowiązywania prawnego obowiązku audytu energetycznego nie wszystkie organizacje taki audit przeprowadziły. Nadzieją na poprawę sytuacji zgodnie z zaleceniami Dyrektywy będzie opracowanie przez kraje członkowskie UE skutecznych programów zachęt dla organizacji także i tych z sektora z MŚP w zakresie pokrywania kosztów audytu energetycznego, auditów systemu zarządzania ISO 50001 oraz auditów EMAS.

Jedną z wielu inicjatyw ograniczania emisji gazów cieplarnianych jest strategia Europejskiego Zielonego Ładu, która zakłada do 2050 roku monitorowanie i redukcję zużycia energii poprzez system dodatkowych opłat oraz wymaganie raportowania śladu węglowego przez przedsiębiorstwa. Już dziś wskaźnik energetyczny staje się jednym z kryteriów dla podjęcia decyzji o wyborze dostawcy produktów, urządzeń i usług energetycznych. Dlatego warto wdrożyć system zarządzania efektywnością energetyczną i zredukować koszty związane z konsumpcją energii, co nie tylko korzystnie wpłynie na klimat ale też może ugruntować wizerunek firmy świadomie dbającej o środowisko. W obliczu zwiększania się obowiązków regulacyjnych, nieuchronnych obciążeń podatkowych, utrzymywanie skutecznego i efektywnego systemu zarządzania energią zgodnie z wymaganiami **ISO 50001** jest racjonalnym i uzasadnionym kierunkiem rozwoju dla każdej organizacji.

***Centrum Certyfikacji Jakości (CCJ) - jednostka certyfikująca systemy zarządzania, wyroby, realizująca roczny audyt zewnętrzny organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania, funkcjonująca w strukturze Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego. W zakresie prowadzonej działalności CCJ posiada akredytacje Polskiego Centrum Akredytacji - nr AC 057, PL-V-002, AC 203 oraz notyfikację Komisji Europejskiej - NB 2768. CCJ certyfikuje i szkoli w zakresie: NATO-wskich publikacji standaryzacyjnych AQAP, ISO 50001 (EnMS), ISO 9001 (QMS), ISO 27001 (ISMS), ISO 14001 (EMS), ISO 45001 (HSMS), ISO 22000 (FSMS), Wewnętrznego Systemu Kontroli (WSK) i wielu innych.**

Centrum Certyfikacji Jakości; ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2, 00-908 Warszawa; www.ccj.wat.edu.pl, e-mail: centrum@ccj.wat.edu.pl;